

als ook diegenen, die in de taal der kinderen zelf „adderengebroedsel” heeten, en zegt dan: heb ik niet goed de tafel gedekt, den éénen keer voor de kinderen, den anderen keer voor de vreemden? En ben ik dus geen goede kookster? Kan men een „vrouw” naar huis zenden, die „nog” eten kookt, onder anderen óók „nog” voor de kinderen van het huis? Maar het huis is inmiddels een hotel geworden; het behandelt den „man” en de „kinderen” op gelijken voet als „den vyant” en de „vreemden”. Er is geen gevaarlijker manier van „het verbond” NIET te „aanschouwen”, van het verbond voorbij-te-zien, dan deze manier.

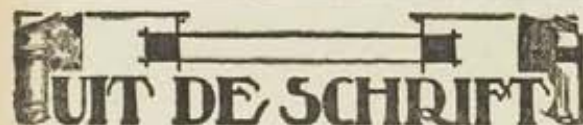
Daarom zegt het ons niets, indien men ons wijst naar een bepaald, op een willekeurigen kalenderdatum ergens gegeven instituut, zelfs al was het dat der „Gereformeerde Kerken”, om te zeggen: daar is „een (!) moeder”, God heeft haar niet een scheidbrief gegeven, blijf er dus in, wat er ook met „haar” gebeure, d.w.z. wat er ook met u zelf gebeure, hoezeer ook u vrijheid in Christus ingeknot worde door een oud-testamentisch geconcipeerde of althans verdedigde hiërarchie, die uw nieuw-testamentische vrijheid breken wil. Zulk een vermaning zegt ons hierom niets, wijl zij door haar quietisme te kort doet aan den ernst der scheidbrief-gedachte. Juist daarom wezen wij de spanning aan tusschen Jesaja en Jeremia, om te doen voelen, dat het Sion-van-den-ouden-dag moest blijven bezien worden, tot op het Pinksterfeest toe, onder het Hagar-beeld van Galaten 4 (d.w.z. als dat oude Sion, waarin het ambt der geloovigen zich nog niet vrij kon stellen tegenover de hiërarchie, „vader” staat liep toen nog parallel met „moeder” kerk), terwijl daarentegen het Sion-van-heden moet gezien worden onder het licht van het nieuwe verbond, onder het Sara-beeld: de vrije gemeenschap van de vrijgemaakte leden van Christus, en die allen in hun ambt, het ambt der geloovigen.

Naaschrift.

Verleden week heb ik op de proef van het hoofdartikel enkele verduidelijkingen willen aanbrengen, die mij voor het recht verstaan achteraf wenschelijk leken. De proef kwam echter later hier aan dan ik verwacht had, en er was toen geen tijd meer de aangebrachte verduidelijkende opmerkingen op te nemen in de copie. Daarom wil ik thans nog even, ter voorkoming van misverstand, er op wijzen, dat weliswaar, wanneer men de profetie van Jesaja op zich zelf beschouwt, men concludeeren kan, dat de scheidbrief niet gegeven is, maar dat daar tegenover staat, dat onze opmerking niet die van den gestrengen exegeet wilde zijn. We hebben slechts bedoeld, Schrift met Schrift te vergelijken. En dan hebben wij ongetwijfeld recht voor onze op grond van samen-voering van Jeremia en Jesaja verkregen „dogmatische exegese”. Want alles wordt door de vraag beslist, hoe Jesaja het volk, dat hij toespreekt, dat hij verkocht en verstootten ziet, „beschouwde”. Welnu, onverschillig hoe men over het auteurschap van Jesaja 40—66 moge denken: ieder is het er over eens, dat hij het volk „ziet” als in ballingschap. Daarop komt hier alles aan. Het in-ballingschap-zijn heet bij Jeremia een ontvangen hebben van den scheidbrief. En zoo komt voor wie beide gegevens samenvat, de conclusie zich vanzelf opdringen: dat n.l. officieel geregistreerd is door den „man” de acte van de verlaten, die van de zijde der vrouw uitging. Van die acte neemt hij nu acte (dit is het wat wij bedoelden met de passage over de geestelijke verlaten etc.), zoodat hij kan blijven zeggen: ik heb mijnerzijds u niet een scheidbrief gegeven, noch aan mijn schuldeischers u verkocht, en toch óók zeggen kan: de scheiding is er (Jeremia). Beide profeten echter roepen op tot bekeering, en zien deze als beëindiging van den toestand der verstoottenheid, die door een scheidbrief is afgebeeld.

Tenslotte: wie de door mij gegeven samenvatting van de gegevens van Jesaja en Jeremia niet zou aanvaarden, zou moeten concludeeren: Jeremia bewijst, dat het 10-stammenrijk definitief (met een officieel scheidbrief) was verstootten, zulks dan in tegenstelling met het 2-stammenrijk, waarover Jesaja sprak. Maar wie durft dat beweren? Als het waar was, hadden Christus en de apostelen zwaar gezondigd, door zich eerst tot de ephapen óók van de 10 stammen te wenden.

K. S.

UIT DE SCHRIFT

De prediker van het „alles of niets”.

En Hij, antwoordende, zeide tot hen, Matth. 13:11a.

Verleden week hoorden wij spreken over dat voor ons gevoel verschrikkelijke woord: „alles of niets”. Wij wisten niet, wat wij er van zeggen moesten, zolang wij het trachtten te verklaren „uit de aarde”, uit „deze wereld”.

Maar als wij het van Hem, van Christus, gehoord hebben, ja, dan kunnen wij het harde Woord verdragen. Dan hooren wij nu Hem, die ons het leven geeft, er in.

Laat ons toch niet vergeten, dat deze „harde” wet van „alles of niets” ons door niemand anders gepredikt kan worden dan door Christus alleen.

Immers, ieder ander, die mij dat woord zegt, maar mij niet in hetzelfde oogenblik op den Chris-

tus wijst, maakt mij door dat woord radeloos of — wat eigenlijk hetzelfde is — onverschillig.

Laat u de wet van „alles of niets” eens prediken, en laat de prediker dan een ongeloovige zijn, een vreemde, die u deze wet voorhoudt: wordt gij er dan radeloos onder? Wanneer gij dit snijdende en afsnijdende woord verstaat, gelijk het verstaan worden wil, als een boodschap n.l. van den volstrekten ernst van het koninkrijk der hemelen, dan maakt het u radeloos. Want gij weet dan, dat God alles eischt, en nimmer water in den wijn doet; en gij weet ook, dat gij niet aan dien eisch beantwoorden kunt. Het einde is, dat gij radeloos wordt. Of anders — de prediking van de wet, en het geluid van dezen sterken donder, maakt u onverschillig. Het gaat over u heen. Het grijpt u niet meer.

Er is nog een andere mogelijkheid, dat gij dit woord uitlegt op menselijke manier, dat gij doet, alsof het niet van de eeuwige, doch van de tijdelijke levensdingen gelden wil. Dan maakt men u opstandig er mee. Of gij wordt er zelf een tiran door. Opstandig wordt gij, wanneer gij zelf, u onder de armen rekenende, meent, dat het in het dagelijksche goederen-verkeer zóó gaat: de één alles, de ander niets, de kapitalist nog rijker, de arme nog armer. Of, als gij aan den anderen kant van de streep staat, die rijken van armen scheidt, en machtigen van zwakken, dan haalt gij voor u zelf dat woord als genoegelijke levensregel binnen; gij profiteert dan gulzig ervan, en het eind van de historie wordt: gij neemt al meer, en den ander gunt gij al minder. Dan wordt gij zelf een tiran.

En daar staan wij nu.

Vatten wij het woord op als een wet binnen het geheel der tijdelijke, voorbijgaande dingen, dan worden wij zelf opstandig, of wij maken opstandelingen.

En zien wij het als een woord voor het koninkrijk der hemelen, maar maken wij het los van Christus, van het evangelie, zien wij het enkel als een wetsprediking, dan maakt het ons radeloos, krankzinnig of onverschillig.

Daarom is er maar één manier, om dit woord goed te hooren. Die ééne manier is deze, dat wij óók deze bepaalde prediking, gelijk het betaamt, hooren als een prediking van éénen Prediker. Dat wij de boodschap geen oogenblik van den Boodschapper abstraheeren. Wij moeten als de discipelen zijn, die leergierig tot Hem kwamen, zeggende: verklaar ons de gelijkenis. Wij moeten zien dat Hij, die ons deze boodschap voorhoudt, daarmede ons tegelijkertijd den weg wijst, en ons ook op den weg zet, den éénigen weg, waarop dit woord ons niet meer een verschrikking wordt, doch een sterke, volstrekke vertroosting.

Want Hij, die tot mij zegt, dat ik sta onder de wet van „alles of niets”, en die tevens mij voorhoudt, dat die ijzeren wet mijn leven beheerscht in het begin, het vervolg en het einde, Hij zegt tot mij eveneens: zie op mij, ik ben, waar ik rijk was, arm geworden; ik „hâd”, maar ik ben geworden als wie „niet heeft”, en van mij zal in mijn vernedering genomen worden ook wat ik heb. Dit is mijn begin.

En wederom zegt Hij: zie mijn vervolg. De vossen hebben holen, de vogelen des hemels nesten, maar ik heb niet waar ik het hoofd kan neerleggen. De arbeid verteert mij, ik word geofferd, elken dag. Van mij wordt genomen, ook wat ik heb. En ten derden male spreekt Hij: zie op mijn einde. Straks, aan het kruis, zal ik het geloof in God bewaren. Ik zal tot Hem zeggen: mijn God. Ik zal dat ééne „hebben”, den band aan God, het vasthouden aan den God des verbonds. Maar ik zal worden behandeld als wie niet heeft. Van mij zal genomen worden ook wat ik heb. Ik ben straks verlaten van God. Buiten de poort geworpen, ten doode toe verdoemd.

* * *

En nu ik DIT hem hoor zeggen, en nu ik het HEM hoor zeggen, nu komt er in eens licht in den nacht. Nu weet ik het: Hij is het, die zelf de Borg is, en de Middelaar, welke door zijn volkomen offerande mij draagt in de gemeenschap Gods. Hij is het, die het leven uit genade geeft, dat eeuwige leven, dat, wanneer het een keer „heeft”, al meer ontvangen zal. Nu weet ik het: dit woord wordt niet van te voren mij gepredikt, opdat ik machinaal er mee zou werken, als met een regel uit een theoretische handleiding, die men vóór men tot de praktijk toegelaten wordt, moet hebben bestudeerd. O neen, ik leer hier alles, behalve het leven als een noodlot te zien.

Want tot wie niet heeft, komt de imperatieve noodiging, dat hij ontvange, en „hebbe” om niet. En aan deze prediking wordt hij gebonden en, zoo hij ze aanneemt, erdoor behouden.

Maar wie reeds „heeft”? Wel, — die hoort achteraf de blijde boodschap, dat al wie „heeft”, gewis en zeker eindigt in overvloed. Hem is nu die boodschap tot een groote vertroosting. Want als hij het leven in eigen handen houden moest, dan zou hij zeggen: heden „heb” ik het, en morgen ben ik het kwijt. Als hij het in

zijn eigen assuranties moest beveiligen, zou hij zeggen, dat de wet, waarop alle aardsche assuranties rekenen, ook hier weer doorgaat: die heden heeft, kan morgen weer verliezen. Maar Christus zegt dit absolute woord tot mij: alles of niets. En Hij zegt het met ZIJN assurantie! „Ik”, zegt Hij, ik had niets. Toen gaf Ik u door genade iets. Maar de verkiezing dacht u reeds alles om mij-nentwil toe. Uw iets — Ik assureer dat — wordt dus alles.

Wanneer ik maar tot Hem gekomen ben, dan weet ik het: het leven is voor mij vast. Want er is een „troost der eeuwige verkiezing”. En er is troost in het anders zoo „harde” woord: alles of niets.

Laat een ander u dat woord prediken, en het slaat u dood.

Laat Christus het u prediken, en het is muziek: de fuga van de trouw van God, die in zijn heiligen volhardt.

K. S.

1) Zie nummer van verleden week.

Pluriformiteit der kerk en epigonisme (nieuwe reeks) XVI

Hetgeen tot nog toe opgemerkt werd, trachtte te bewijzen dat Dr. Kuiper inzake de pluriformiteit niet gekomen is tot eenheid van overtuiging, en dat het dus te veel gezegd is, indien Prof. Hepp spreekt van Dr. Kuipers „leer”, welke dan door epigonen niet zou kunnen worden aangevaard vanwege hun bewustzijnsvernauwing.

Om hetgeen opgemerkt werd nog nader te adstrueeren, laten wij dezen keer enkele citaten volgen, die ons door een onzer lezers-predikanten zijn verstrekt. Tijd om ze te controleeren hadden wij niet. Wilden wij ons betoog ervan afhankelijk maken, dan zou natuurlijk controle ten aanzien van het verband der redeneering onafwijsbare plicht zijn geweest. Nu wij echter in den breede op heel andere gronden reeds betoogd hebben wat hierboven werd aangegeven, kunnen wij ten overvloede ook nog wel deze citaten zonder verder onderzoek naar het verband, waarin zij voorkomen, doorgeven.

Wij wijzen daartoe allereerst op het volgende citaat:

Heraut, 12 Oct. 1884, 355.

„Hoe dezerzijds over de Scheiding in 1834 werd gedacht, behoeft niet nader uiteen gezet. Het Tractaat over de Reformatie is daarover duidelijk.

Ook hoe we over Kohlbrügge's afscheiding te Elberfeld denken verbeelden we niet.

Zonder twijfel waren we te Ulrum en te Elberfeld mee uitgetreden”.

Vervolgens lezen wij dit:

Heraut, 19 April 1885, 382.

Is het goed, als er, gelijk in Schotland, twee drie kerken zijn, die apart bestaan als Kerkgenootschappen door heel het land en die slechts een geestelijke eenheid in Christus hebben?

Ons dunkt neen.

Dit kan en mag niet.

Er is een geestelijke kerk, die aan alle plaatsen der aarde is, en die slechts plaatselijk onderscheiden, zich naar de eenheid der belijdenis openbaart.

Is niet, afgedacht nu van de benaming „geestelijke kerk”, de inhoud van den laatsten volzin precies analoog aan dat wat wij in onze eerste reeks, met name in onze Calvijn-interpretatie, tegenover Prof. Hepp hebben gehandhaafd?

Daarna lichte men op het volgende:

Maart 1888, No. 532.

„Voor wat de Kerk aangaat verzoeken we in onze Formulieren van eenigheid tweërlei wel te willen onderscheiden.

Er komt in onze Formulieren van Eenigheid tweërlei tegenstelling voor.

Eenerzijds die van zichtbare en onzichtbare kerk; en anderzijds die van de goed geïnstitueerde en de valsche geïnstitueerde.

Geïnstitueerd wordt een kerk, als er ambten in haar midden optreden; als die ambten een bestuur vormen; en als door dit bestuur een officiële belijdenis wordt gepubliceerd, een kerkenorde vastgesteld enz.

Dit nu moet geschieden naar Gods Woord, en waar dit naar Gods Woord geschiedt, is een ware kerk geïnstitueerd.

Geschiedt het daarentegen tegen Gods Woord, dan is er een valsche kerk geïnstitueerd. Van deze tegenstelling nu handelt de Belijdenis in art. XXIX, als ze zegt:.....

Hieraan hebben ook wij ons derhalve te houden. Elke geïnstitueerde kerk, die deze ware kenteekenen niet vertoont, is dit (is hier bedoeld: als?) Instituut door ons als valsche kerk te verwerpen.

Maar heel iets anders is het, als er sprake is van de zichtbare, organische kerk, waarin het Lichaam van Christus waarneembaar wordt.

Deze kerk toch is er, ook al ontbreekt tijdelijk elk instituut, of ook al is er niets dan een valsch instituut. Van deze kerk zegt Art. XXVII enz.

Dat d
zichtba
Art. 28
„de w
is”, wa
beweren
versprei
geldt.

Tegen
bare ke
handelt.

Dit to
op de z
kerk me
een li
Zoo h
mulieren
Van d
Catechi
Van
Van
En va
Eerst
onzer F

Hierbij
bleken is
zijn wat
bare en
thans da
tegenover
wanneer

Niets
schrijvin
gegeven,
omschrij
de zicht
wel voor
in het a
Vervolg

No. 5
juist ovc
wikkelde
kerk); o
Daarna

Benke
is. „Een
een „val
zenlijke
voor ons
bestemp

Een w
dineerd
die zic
maar u
niet op
de kerk
wel als

Bij dit
dent aan

Dit na
Christus
Kerk —

Tot zo
enkele bi
waarde
ons natu
geen wet
op deze

Maar w
voorga
citatelij
doen. Z
Voor d

Psalm
Bij den
is versch
Willem
voor het
stelling
Er is al
ming. En
aangewe
wij „de
nieuwe
daar ond
moet van
men dus
goeden d
complete
klaar op
er mee
reden, d
zijn, dat
logen.

Maar s
ook niet
heel de
mee te v

Dat nu
uit deze
ze het o
uit deze
wege on
alleen te
voordec
voorbeel